

REPORTAGE FOR INFINITY: 400 JAAR WETENSCHAP IN GRONINGEN

In de Der Aa-kerk is gistermiddag een wetenschapstentoonstelling van de jubilerende Rijksuniversiteit Groningen geopend. De verhalen achter de prachtige verzameling objecten en antieke meetinstrumenten spreken tot de verbeelding.

Van driewieler tot magneetmuts

Mannus van der Laan

GRONINGEN „Pak je buurman bij de hand en je voorganger op de schouder!” Onder die aansporing krioelden vele tientallen kinderen van Groninger basisscholen gistermiddag in lange, samengevlochten rijen over de Vismarkt in Groningen. De geregisseerde bewegingen werden via een camera in de lucht live op een beeldscherm vertoond. Op straatniveau zag het er chaotisch uit, maar van boven gezien herkenden we nagebootste dna-strengen. Zo kregen we een speels lesje genetica voorgeschoteld.

Het feestelijke spektakel ging vooraf aan de opening van een grote tentoonstelling van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) in de Der Aa-kerk. *For infinity: 400 jaar wetenschap in Groningen* is onderdeel van een reeks activiteiten waarmee de universiteit de komende maanden zijn vierhonderdste verjaardag viert. De expositie is mede samengesteld door Rolf ter Sluis van het Universiteitsmuseum. Hij mocht grabbelen in zijn eigen rijke collectie die - aangevuld met andere wetenschappelijke mijlpalen - traditie, heden en toekomst van de RUG belicht.

Het zijn vooral de antieke meetinstrumenten en objecten uit het verleden die in de Der Aa-kerk de aandacht opeisen. Zoals een prachtige anatomische collectie op sterk water. Een flink deel ervan is verzameld door Petrus Camper (1722-1789), een van de boegbeelden van de RUG. Hij verzamelde alles wat voor zijn voeten kwam: van meteorieten tot kristallen, van foetussen tot misvormde skeletten. Hij was ook de eerste die de euvelde moed had een orang oetan te ontleden.

Schuin achter deze glazen vitrines staat een andere blikvanger: het originele schaalmodel van de eerste elektrische wagen, zeg maar de voorloper van de Tesla Roadster. Ontwor-

▲ Schoolkinderen vormden op de Vismarkt in Groningen reusachtige dna-strengen. Foto Peter Wassing

pen in 1834 door de in Adorp geboren Sibrandus Stratingh. Briljant van eenvoud. Ter Sluis verzekert dat deze driewieler met een zinkbatterij die een elektromotor aandrijft, echt kan rijden. Stapvoets, maar toch.

De hedendaagse en toekomstige ontwikkelingen in de wetenschap worden vooral belicht aan de hand van de drie speerpunten van de RUG: Energy, Healthy Aging en Sustainable Society. Videomonitoren ver-

beelden de voortgang. Ook gemaakt in Groningen zijn de couveuse, samen ontwikkeld met de firma Wientjes uit Roden, een pufje voor astmapatiënten en de magneetmuts van Ruud Kortekaas.

Maar die halen het niet bij het sterrenkundige rekentuing van J.C. Kapteyn en de psychologische meetapparatuur van de befaamde filosoof en psycholoog Gerard Heymans. Diens vernuftige instrumen-

ten werden gemaakt in Duitsland, wat volgens Ter Sluis laat zien dat de universiteit rond de vorige eeuwwisseling veel meer was gericht op het oosten dan op Engeland en Amerika.

Er zijn ook veel skeletten te bewonderen: van de uitgestorven grottenbeer tot Fritz de neushoorn. Verder aandacht voor twee befaamde schedelvorsers. Huisarts en archeoloog Arend Folmer, die aan de hand van schedels die hij opdiepte uit af-

gegraven wierden de oorsprong van de Friezen probeerde te ontsluiten. En de Duitse arts Franz Joseph Gall, die meende dat de eigenschappen van mensen waren af te lezen aan de vorm van hun schedels. Het was mede te danken aan Pieter de Riemer, die zijn collectie preparaten schonk aan de Groninger universiteit, dat Gall zijn veelbelovende theorie moest intrekken. Ook dat hoort bij de wetenschap.